

Pielikums
Balvu novada domes
2023.gada 23.marta
lēmumam “Par Baltinavas miertiesas nama
attīstības plāna apstiprināšanu”
(sēdes protokols Nr.3., 61.§)

Baltinavas miertiesas nama attīstības plāns

Baltinavas miertiesas nams atrodas Tilžas ielā 5, Baltinavā un ir vietējās nozīmes kultūras (arhitektūras) piemineklis. Baltinavas miertiesas iecirknis sāka darboties no 1929.gada 1.jūlija. Telpas jaundibinātajam tika izraudzītas Baltinavā, Pasta un Kārsavas ielu stūrī, koka ēkā. Minētā ēka nedz telpu iedalījuma, nedz ērtības ziņā nebija piemērota miertiesas vajadzībām. Tā kā Baltinavā piemērotu telpu nebija, Apgabaltiesa ierosināja jautājumu par piemērotas ēkas celšanu. Tika sastādīts būvprojekts un 1931./32. Saimniecības budžetā jau bija paredzēti līdzekļi nama celtniecībai, bet iestājoties vispārējai saimnieciskajai krīzei valstī, toreiz paredzētais būvprojekts netika realizēts. Jautājums no jauna tika iekustināts pēc 1934.gada 15.maija pārvērtībām, un pateicoties Tieslietu ministrijas ieinteresētībai, miertiesas nams Baltinavā tika uzcelts un atklāts 1936.gada 15.novembrī. Šis bija pirmais celtais miertiesas nams Latvijas Republikas pastāvēšanas laikā. Nams celts pēc arhitekta Skujiņa meta un izmaksāja 45 000 Ls. Gadu laikā, ēka un tās apkārtnē tika izmantota dažādi, vācu armija pie tiesas nama pulcēja ebrejus pirms izvešanas, pēc tam ēka kļuva par krievu 8-gadīgo skolu, laikam ejot, tā pārtapa par Baltinavas vidusskolas internātu un šobrīd tajā atrodas amatu prasmju darbnīcas - audēji, tautas muzikanti, adītāji utml., paralēli ievācot arī jaunu informāciju par ēkas vēsturi.

Lai veiksmīgi spētu attīstīt Baltinavas miertiesas nama ēku, Balvu novada pašvaldībā 2023.gada 3.martā tika izdots rīkojums Nr.BNP/2023/3.20/30/RIKP par Baltinavas tiesas nama attīstības plāna izstrādi.

Baltinavas tiesas nama attīstība

Mērķis: Ziemeļlatgales vēsturiskā un kultūras mantojuma popularizēšana un saglabāšana, izveidojot jaunu kultūras tūrisma produktu Ziemeļlatgalē.

Apakšmērķis: Miertiesas nama atjaunošana un miertiesas nama vēstures, stāsta izstāstīšana caur informācijas stendiem, materiāliem, muzeja darbinieku stāstiem, inovācijām.

Apakšmērķis: Ziemeļlatgales materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un iekļaušana tūrisma aprīvē.

Pārvaldība un atbildība: Baltinavas muzejs un Baltinavas pagasta pārvalde, atbilstoši domes apstiprinātajam attīstības plānam.

Ēkas nosaukums: Baltinavas miertiesas nams.

Norādes: Izvietot uz ēkas norādes par iespējamajiem pakalpojumiem/aktivitātēm tajā, kā arī nodrošināt informācijas pieejamību – norādes - ciema teritorijā.

Plāna ieviešanas laiks: no 2023.gada līdz 2030.gadam.

Paredzētās aktivitātes ēkā un tās apkārtnē:

- Miertiesas nama autentiska atjaunošana - vēstures liecību apkopošana, inovatīvu iespēju izmantošana, skolēnu izglītošanas programmu izstrāde par tiesas procesiem, informācijas

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

pieejamība interesentiem latviešu literārajā valodā, latgaliešu rakstu valodā un angļiski, tiesas stāsta kvalitatīva pasniegšana un darbinieku zināšanu paplašināšana šajā jomā;

- Tiesas zāles multifunkcionalitāte - zāle ir transformējama semināru nodrošināšanai un nepieciešamie rīki (krēsli, galdi utml.), atbilst tiesas zāles izskatam un ir harmonijā ar telpas vizuālo noformējumu;
- Ziemeļlatgales tautas tērpu un prasmju centrs “Austrine” izveidošana - sniedzot informāciju par tautas tērpa vēsturi, darināšanas posmiem, materiāliem, veidiem, procesiem utml.;
- Amatniecības prasmes, darbnīcas amatniecības apgūšanai, prasmju pilnveidošanai un nodošanai interesentiem, kā vietējiem iedzīvotājiem, tā arī tūristiem;
- Audēju darbnīcas- darbnīcas nodalītas divās telpās, pēc vecumu grupām, ļaujot bērniem un pieaugušajiem strādāt atsevišķi, savā darba tempā un stilā;
- Tradicionālās kultūras izziņa Baltinavas pagastā;
- VR iespēju izmantošana, amatniecības, ēkas stāsta un tradīciju saglabāšanai, kā arī mūsdienīga formāta izmantošanai stāsta nodošanā;
- Nišas kultūras tūrisma produkta attīstīšana- esošās aktivitātes: audēji, adītāji, tautas muzikanti, tamborēšana, izšūšana, knipelēšana utml.;
- Turpināt dalību aktivitātē “satiec savu meistarū”;
- Ēkas renovācija, ņemot vērā arhitektoniskās izpētes rezultātus autentiskai atjaunošanai;
- Pārdomāta pieejamība interesentiem, ārtelpa ir harmonijā ar ēkas konceptu– norādes, gājēju pieeja, auto (t.sk. autobusu) novietošana – stāvlaukums.

Telpu plānojums

Telpas	Apraksts
Pagrabstāvs	<ul style="list-style-type: none"> •Inženierkomunikācijas; •Arestantu (apsūdzēto) telpa.
Pirmais stāvs	<ul style="list-style-type: none"> •Multifunkcionāla tiesas zāle; •Ziemeļlatgales tautas tērpu un prasmju centrs “Austrine”; •VR iespēju izmantošana; •Saimniecības telpa; •Vieta apmeklētāju virsdrēbju novietošanai; •Tualete, pielāgota personām ar garīga rakstura un/vai funkcionāliem traucējumiem.
Otrais stāvs	<ul style="list-style-type: none"> •Telpa Nr.16 – Baltinavas pagasta tradicionālās kultūras ekspozīcija (arī ebreju kultūra); •Telpa Nr.17 – Rokdarbu darbnīca (adīšana, tamborēšana, izšuvumi, knipelēšana); •Telpa Nr. 18 un 19 – aušanas darbnīcas; •Telpa Nr. 20 – materiālu noliktava; •Telpa Nr. 22 – Amatnieku darinājumu veikaliņš nākotnē.
Ārtelpa	<ul style="list-style-type: none"> •Kurtuve – vizuāli ir harmonijā ar Baltinavas miertiesas namu; •Lapene – vizuāli harmonijā ar Baltinavas miertiesas namu; •Stāvlaukums– piekļuves nodrošināšana, paredzot to dažāda veida transportlīdzekļiem un apmeklētājiem (t.sk. autobusiem un personām ar kustību traucējumiem); •Pieejamība – norādes apkārtnē un uz ēkas, pārdomāta pieejamība gājējiem.

Jāveido apmeklētāju pieredze cauri visai ēkai - pārdomāts, unikāls dizains un satura koncepcija, profesionāla pieeja.

Attīstības iespējas:

- Ārtelpa- apkārtējās teritorijas labiekārtošana un koptēls- saimnieciskās ēkas, garāžas, lapene utml.;
- Sadarbība ar tieslietu sektoru (Latvijas tiesneši, tiesas) - savstarpējā mijiedarbība;
- Iespējamā Baltinavas specializācija tūrismā nākotnē - kultūras, radošais un vēstures tūrisms. Skaidri definētas mērķauditorijas;
- Ziemeļlatgales tautas tērpa izpēte- grāmata;
- Autentiskums un zināšanas- saglabāt un ietērt tūrisma produktā, nākotnē paaugstinot ekonomisko aktivitāti Baltinavā, jo ir pieprasīts kultūras tūrisma produkts, kas dod iespēju rasties, attīstīties saistītiem pakalpojumiem-ēdināšana, naktsmītnes u.c.;
- Stiprināt iesaistīto pušu sadarbību - amatnieki, mājražotāji u.c. uzņēmēji, kultūras iestādes, muzejs, skola, pašvaldība, NVO, ar mērķi piesaistīt vairāk apmeklētājus Baltinavai.

Darba grupas ieteikums:

- Izstrādāt Ziemeļlatgales kultūras telpas vienotu konceptu attīstībai un popularizēšanai.

Domes priekšsēdētājs

Sergejs Maksimovs